

Samen leren, ervaren en ontwikkelen in de Ervaringsacademie

Eindrapportage Ervaringsacademie projectjaar 2

Juni 2023

Voorwoord

Beter Samen leren, ervaren en ontwikkelen!

Met dit eindverslag kijken we terug op een mooie ontwikkeling in het tweede projectjaar van de Ervaringsacademie. Het aanbod van cursussen is uitgebreid en de basistraining ervaringsdeskundige ouders heeft haar vleugels uitgeslagen in Brabant en Zeeland. Het netwerk van ervaringsdeskundigen groeit. In de communities en ontwikkelgroepen ontmoeten zij elkaar en ontwikkelen zij zich. Samen met een aantal organisaties in de regio is een ExpEx afdeling Utrecht ontwikkeld. De eerste groep jongeren is getraind en zij zijn gestart met een eigen community en worden betrokken bij diverse adviesvragen.

De zes jeugdhulpregio's hebben ons gevraagd om mee te denken over mogelijkheden voor de inzet van ervaringsdeskundigen in de regio's. In het derde projectjaar, dat inmiddels is gestart, gaan we dit verder uitwerken en uitvoeren.

Al deze activiteiten hebben we kunnen waarmaken dankzij een fantastisch team van projectleiders, trainers en ontwikkelaars met ervaringsdeskundigheid en natuurlijk ook de financiering door de bovenregionale expertise netwerken in Utrecht en Flevoland.

Dank voor deze mooie samenwerking!

Nely Sieffers

Directeur Netwerk Beter Samen

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Project Ervaringsacademie	3
Bouwsteen 1 Samen leren	4
Bouwsteen 2 Samen ervaren	13
Bouwsteen 3 Samen ontwikkelen	17
Projectorganisatie	22
• Samenwerking, vindbaar en herkenbaar	23
• Projectteam en opdrachtgeverschap	24

Project Ervaringsacademie jaar 2

Het project Ervaringsacademie is een driejarig project voor de bovenregionale expertise netwerken jeugd in Utrecht en Flevoland. In mei 2021 is stichting Netwerk Beter Samen gestart met dit project en de werving van het eerste projectteam. In het tweede projectjaar hebben we een doorontwikkeling gemaakt binnen de (3) bouwstenen.

Drie bouwstenen: Samen leren, ervaren en ontwikkelen

Het [project Ervaringsacademie](#) bestaat uit drie bouwstenen met ieder hun eigen activiteiten.

Samen leren voor hulpverleners, ouders, jongeren en ervaringsdeskundigen. De activiteiten bestaan uit een mix van ervaringen, ervaringskennis, wetenschap, tools en praktische tips.

Samen ervaren is een nieuwe bouwsteen waarmee ontmoeten, inspireren en informeren inhoud krijgt. Zo is er een community voor en met ouders met een meervoudige zorgvraag in Utrecht ontwikkeld. Om de behoefte aan intervisie van ervaringsdeskundigen in te vullen is een tweede community voor ervaringsdeskundigen uit de provincie Utrecht en Flevoland gestart op 25 november.

Samen ontwikkelen heeft een focus op de regio. Samen met de regio's en regionale expertteams denken we mee vanuit ervaringsdeskundigheid. Zo staat ook in complexe gezinssituaties het gewone leven centraal en voorkomen we aanbodgericht denken. Jongeren zijn aan de slag met een EHBJ-product voor jongeren die op de groepen verblijven. Een succesvol project uit het eerste jaar. Samen met de regionale kenniswerkplaatsen is er nagedacht over een nieuw actieonderzoek.

Ervaringsdeskundigheid

Een ervaringsdeskundige is iemand die op basis van persoonlijke en collectieve ervaringskennis in staat is deze kennis door te geven aan anderen. Ervaringsdeskundigen hebben unieke ervaringen en ook praktische kennis vanuit hun eigen leven. Naast ervaringskennis hebben ervaringsdeskundigen talenten en kwaliteiten waarmee ze deze kennis inzetten. Dit gaat dus verder dan alleen de persoonlijke ervaring. Er zijn veel verschillende mogelijkheden hoe mensen met ervaringsdeskundigheid hun ervaringskennis en deskundigheid inzetten. Daarbij is er altijd een persoonlijke maar ook collectieve drive. Met het project Ervaringsacademie investeren we in de ontwikkeling van jongeren en ouders met ervaring. Hierdoor kunnen zij beter ingezet worden bij de vraagstukken in de regio Utrecht en Flevoland.

Samen leren

Alle inspiratiesessies en cursussen zijn goed bezocht. De positieve inspiratie vanuit ervaringen en kennis wordt erg gewaardeerd bij zowel professionals, ouders als jongeren. We merken dat ouders en jongeren echt nieuwe inzichten krijgen die zij nog niet eerder hadden gevonden. Hier liggen verdere ontwikkelingskansen, want goede basiskennis helpt om anders om te gaan met klachten en gedrag.

Kathinka Bruinsma
Trainer masterclass
Laat je raken

Marjan de Lange
Trainer masterclass
Laat je raken

Shannon Ijkema
Co-trainer masterclass
Laat je raken

Natasja Hoogerheide
Ervaringsdeskundige
ouder autisme en
onderwijs professional

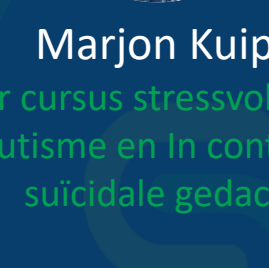
Saskia Schipper
Trainer cursus In contact
zijn bij suïcidale
gedachten

Maartje de Vries
Trainer cursus stressvolle
dynamiek bij autisme

Rita Maris
Ervaringsdeskundige
ouder eetstoornissen

Marjon Kuipers
Trainer cursus stressvolle dynamiek
bij autisme en In contact zijn bij
suïcidale gedachten

Janneke van Bockel
Trainer basistraining
ervaringsdeskundige ouders

Nely Sieffers
Projectontwikkelaar
Samen leren en trainer basistraining
ervaringsdeskundige ouders

Zet ervaringsdeskundigheid van ouders en jongeren in om levens van kinderen en gezinnen te verbeteren

'Wat een mooie, kwetsbare, moeilijke verhalen van veerkrachtige mensen. Ik heb als hulpverlener geluisterd en ben me opnieuw bewust van het belang van **NAAST** gezinnen (ouders en kinderen) staan, samen out of the box denken in mogelijkheden. Prachtig initiatief dit netwerk.'

Reactie deelnemer inspiratiesessie autisme, wat kun je wel

1.1 Terugblik op de inspiratiesessies

1.1.1 Inspiratiesessies diversiteit van ervaringsdeskundigheid

Op 29 november 2022 hebben we professionals, beleidsmakers, ervaringsdeskundigen en geïnteresseerden meegenomen in de diverse mogelijkheden om samen te werken met ervaringsdeskundigen. Waar normaal bij online bijeenkomsten een opkomst van 40%-60% van het aantal aanmeldingen heeft, was dat bij deze 100%. De deelnemers zijn meegenomen in de diverse activiteiten, trainingen en ontwikkeling van ervaringsdeskundige ouders en jongeren in de regio Utrecht en Flevoland.

Enkele opbrengsten vanuit deze inspiratiesessie:

- Een aantal betaalde **aanmeldingen voor de cursussen** in 2023
- Afspraak bij een samenwerkingsverband passend onderwijs om de inzet van ervaringsdeskundigen bij het ouder en jeugdsteunpunt te verkennen.

1.1.2 Live inspiratiesessie symposium jeugdzorg Utrecht

Op 2 februari hebben Fee en Emiel van ExpEx Utrecht samen met Nely Sieffers twee workshops gegeven tijdens het symposium met de titel: Samenspel, samen doen wat helpt. Dit werd georganiseerd door Youké en Samen veilig midden Nederland samen met diverse andere jeugdzorgorganisaties. Het waren waardevolle ontmoetingen en het werk van ExpEx Utrecht en de Ervaringsacademie is hiermee uitgebreid.

1.1.3 Inspiratiesessie autisme, wat kun je wel

Op 16 november was de derde editie van deze online inspiratiesessie, zodat nieuwe ouders konden aansluiten. Deze online sessie heeft het doel om vanuit ervaringen van ouders met (ex-) thuiszitters, waarbij autisme een rol speelt, inspiratie en hoop te geven aan ouders en professionals. Het is vaak een lange worsteling waarin veel organisaties en hulpverleners passeren en het verschil wordt vaak gemaakt door hulpverleners die werken vanuit relatie en menselijke maat.

Enkele reacties van deelnemers:

- *'Ik zou het **startende ouders** gunnen om dit soort **verhalen al te mogen ontvangen en dat ze niet zo vast hoeven te lopen.**'*
- *'Bedankt voor alle informatie en herkenbaarheid. Het geeft weer **moed om verder te gaan en in ons kind te geloven.**'*
- *'Bedankt voor een leerzaam webinar. Goed dat er **kritisch gekeken wordt naar de rol van hulpverlening** en dat ouders zich gesteund voelen en weten dat zij hun eigen weg kunnen gaan als dat betrouwbaarheid en veiligheid van hun kinderen vooropstelt i.p.v. het gevoel van moeten dat hulpverlening vaak (onbewust) oproept.'*

1.2 Cursus 'Stressvolle dynamiek bij autisme'

De cursus stressvolle dynamiek bij autisme bestaat uit drie dagdelen en is in het tweede projectjaar twee keer aangeboden met beide keren een volle groep deelnemers. In deze training wordt kennis gedeeld over nieuwe inzichten om hulp en zorg beter aan te sluiten bij de behoefte van kinderen met autisme.

Deelnemers leren:

- Wat de invloed van stress en overprikkeling is op de mentale en fysieke welzijn en functioneren
- De invloed van prikkels vanuit het individuele perspectief
- Autismen bij vrouwen, wat is er anders?

Deze cursus wordt gegeven door Marjon Kuipers, gedragsanalist en eigenaar Autisme Academie en Maartje de Vries, ervaringsdeskundige, coach voor gezinnen en vrouwen met autisme. Beide zijn ervaringsdeskundig ouder.

Op de vraag wat ga je (anders) doen na deze cursus?

- *'Ouders meer erkennen dat het zwaar is. Samen op zoek gaan naar wat er mogelijk is en het is oké om niet alles te weten.'*
- *'Letten op in het groen blijven en wat daarvoor nodig is. Beter luisteren en aanpassen en daarmee stress reduceren bij mijn dochter en haar tools geven.'*
- *'Tijd nemen voor eigen ontspanning en stressreductie bij mijzelf.'*
- *'Mijn eigen stressregulatie en de invloed ervan op mijn gezin leren erkennen en beïnvloeden.'*

Reacties op de vraag: Waar heb je het meest van geleerd?

- Inzicht in de **belevingswereld**
- Van de **interactie** met andere cursisten
- Ervaringen uit de groep en het **prikkelplan**
- De **theorie over stress**
- **Stressreductie**, breedheid autisme, prikkelprofiel
- **Model van trauma** en model van aap, olifant en krokodil
- Micro trauma, processen in de hersenen, hoe om te gaan met en nog zoveel meer.
- Hormonen die je **zelf** hebt om **stress te reduceren**. Hierop inspelen is een grote winst

De deelnemers gaven deze cursus gemiddeld een:

8,5

De cursus in 1 woord:

Fijn, leerzaam, inzicht gevend, fantastisch, te kort, aanrader, inspirerend, verhelderend, Goed! en Krachtig!

‘Een waardevolle masterclass waarin de kracht zit in het delen van ervaringen vanuit de rol als ouder en professional. Het zet je in beweging en je gaat naar huis vol nieuwe inspiratie’.

Reactie deelnemer Masterclass Laat je raken

1.3 Masterclass ‘Laat je raken’

De masterclass *Laat je raken* is voor de eerste keer uitgevoerd op 10 juni en 3 oktober 2022. De masterclass bestaat uit twee dagen met een interactief programma. Kennis, inspiratie en vaardigheden om gelijkwaardige samenwerking tussen hulpverleners, ouders, jongeren en ervaringsdeskundigen te versterken. Tussen de twee dagen wordt er gewerkt aan een persoonlijke leeractie met reflectievragen samen met een buddy uit de deelnemers.

De masterclass is gegeven door Kathinka Bruinsma, Marjan de Lange en Shannon Ijkema, een divers team met veel kennis en ervaring op dit thema.

Doorontwikkeling van de Masterclass

In het voorjaar van 2022 hebben we na een uitgebreide werving de keuze moeten maken om de tweede masterclass te annuleren. Er waren onvoldoende deelnemers en geen professionals bij de aanmeldingen. In de evaluatie zijn we tot de conclusie gekomen dat deze Masterclass minder geschikt is als een open aanbod en zich leent voor een in-company aanbod waarbij we ook op maat kunnen werken. In november 2023 komt de eerste pilot hiervoor in samenwerking met jeugdzorginstelling De rading.

Waar heb je het meeste van geleerd?

- ✓ Vooral om te horen hoe anderen zaken aanpakken en de dilemma's waar ze mee worstelen
- ✓ Gelijkwaardigheid tussen hulpverleners en ervaringsdeskundigen
- ✓ Inzichten van de ervaringsdeskundigen en de tools die zijn meegegeven (zoals levensverhaal)
- ✓ De interactie met elkaar. De ervaringen van zowel de ouders en de professionals zijn waardevol. Er worden hele concrete voorbeelden gegeven.
- ✓ Van de groep en de interactie. Het gaat niet om de oplossing maar om de vraag.
- ✓ Luisteren naar ieders verhaal en inzichten

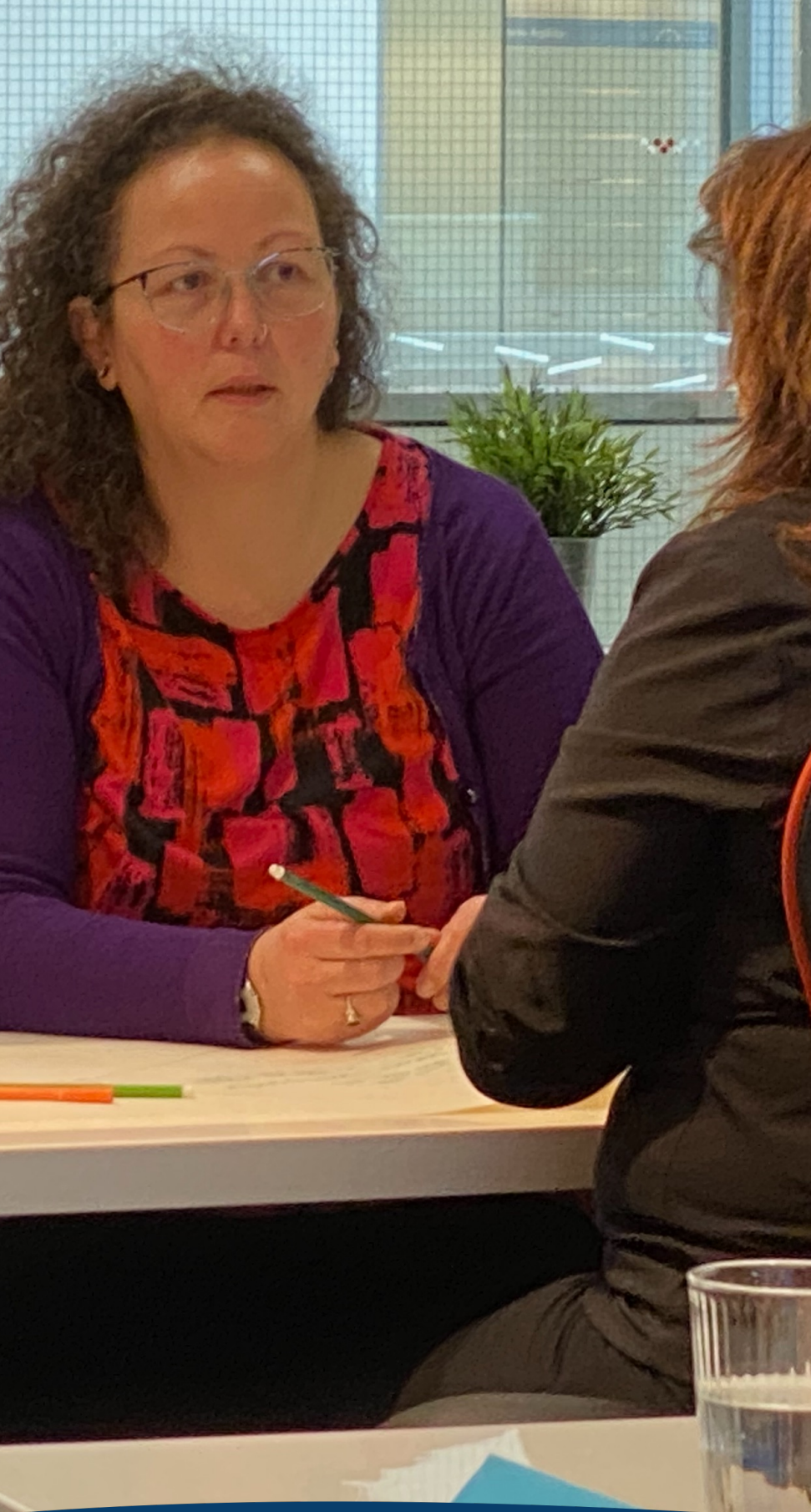
De deelnemers gaven deze cursus gemiddeld een:

8,0

De cursus in 1 woord:

Leerzaam, waardevol!, Inspirerend, interessant, voor herhaling vatbaar evenals verdieping.

1.4 Leren over herstel van eetstoornissen

Ontwikkeling activiteit eetstoornissen

Dit projectjaar zijn we gestart met een verkenning voor een nieuwe activiteit op het gebied van eetstoornissen. Dit ging van start met de werving van een ontwikkelgroep met ouders en jongeren die ervaring hebben met eetstoornissen. Deze groep is vier keer bij elkaar geweest in verschillende samenstelling.

De twaalf betrokken ervaringsdeskundigen zijn voor een deel al actief bij jeugdzorg-organisaties, hebben een eigen praktijk en/of een netwerk of organisatie waarmee ze actief aan de slag zijn op het gebied van eetstoornissen. Samen hebben we een uitwerking gemaakt van het collectieve verhaal van ervaringen en wat we met elkaar willen uitdragen. Daarin staan de volgende drie kernwoorden centraal: **autonomie, hulpverleningsrelatie en goede zorg.**

Eerst was het idee om een cursus te maken maar na een goede verkenning werd duidelijk dat dit er al is bij [stichting Kiem](#). Maar wel een nieuwe vraag want de verbinding tussen allerlei ervaringsdeskundigen en het netwerk eetstoornissen in Utrecht-Flevoland heeft wel versterking nodig. Inmiddels zijn er twee [netwerkavonden](#) bezocht en werken we in het derde projectjaar een plan uit hoe we tot goede verbindingen kunnen komen en kunnen voorzien in allerlei vragen voor steun door ervaringsdeskundigen.

Blog: Bang voor patat, pizza en pannenkoeken

Wist je dat er kinderen zijn die nog nooit patat, pizza pannenkoeken, snoep of ijs hebben gegeten? Of dat er volwassenen zijn die alleen vloeibaar eten durven te eten. Heb jij weleens van de eetstoornis ARFID gehoord? Als ARFID-ambassadeur voor WEET, Nederlandse patiëntenvereniging voor eetstoornissen, zet ik mij in om ARFID meer bekendheid te geven in de maatschappij en onder zorgverleners.

Als moeder van twee kinderen met de diagnose ARFID leven wij al zeventien jaar met deze eetstoornis onder één dak. Al die jaren is er nog geen dag geweest dat we ons géén zorgen hebben gemaakt om het eten van één of meerdere van onze kinderen. Ruim tien jaar lang zijn wij tevergeefs op zoek geweest naar antwoorden en passende hulp.

[Lees verder...](#)

Geschreven door Rita Maris

Mogen ervaren dat het kunnen delen van ervaringen over de taboes in hulpverlening rondom suïcidaliteit erg waardevol is. Dat ouders en jongeren juist zo de verbinding nodig hebben en iemand die hun hoort en ziet wat ze nodig hebben als suïcidaliteit hun (gezin) treft. Dat contact met ervaringsdeskundigen zo waardevol kan zijn... je staat niet alleen.

Reactie deelnemer cursus In contact zijn bij suïcidale gedachten.

1.5 Cursus 'In contact zijn bij suïcidale gedachten'

Na een periode van voorbereiding is op 10 mei de eerste cursus 'In contact zijn bij suïcidale gedachten' gestart. Een cursus van vier dagdelen en ook hier een volle groep met twaalf deelnemende ouders en jongeren van ExpEx Utrecht. De eerste cursus is zeer positief ontvangen door de deelnemers en vooral de mix van ouders en jongeren is erg waardevol geweest.

Het hebben van gedachten of suïcidaal gedrag heeft een enorme impact op degene die het betreft en zijn of haar omgeving. De kern van het voorkomen van suïcide is echte verbinding. En dat is vaak moeilijk. Er zijn drie leerdoelen voor deze cursus:

1. Invloed van stress, overprikkeling en trauma op mentale en fysieke welzijn.
2. Verbindende communicatie en wat je als omgeving kunt doen.
3. Bespreekbaar maken van dit thema en leren van ervaringen van ouders.

De trainers van deze cursus zijn Marjon Kuipers is gedragsanalist, trainer, mediator en oprichter van de Autisme Academie. Ze is gespecialiseerd in stress, trauma, autisme gerelateerde conflicten en emotiemanagement. Saskia Schipper is trainer, POH-ggz in de verslavingszorg en heeft haar eigen zoon verloren.

Waar hebben de deelnemers het meest van geleerd?

- Van de verhalen van de deelnemers en de kennisinformatie van de trainers. De verbinding die je mocht ervaren met achtergrond hoe dingen werken.
- De les waar dieper werd ingegaan op trauma en stress. Eye-opener en eindelijk eens aan mezelf toegegeven dat ik trauma's mee heb gemaakt en nog steeds mee maak. Vanaf nu elke dag een uurtje in "het groen". En niet te vergeten....ik ben niet alleen.
- Zowel van de trainers als de deelnemers heb ik veel geleerd, maar persoonlijk heb ik van de gesprekken met elkaar het meeste geleerd. De jongeren hebben mij in dat opzicht het meest geleerd over de binnenwereld van een jongere met suïcidale gedachten.

De deelnemers gaven deze cursus gemiddeld een:

8,9

De cursus in 1 woord:

Helpend, leerzaam, waardevol, verbindend, verhelderend, broodnodig, geestverruimend, helend en een hele ervaring.

1.6 Basistraining ervaringsdeskundige ouder

In dit projectjaar zijn er 23 ouders getraind om hun ervaring en deskundigheid in te zetten voor anderen. In het najaar van 2022 is er een groep ouders getraind in Brabant en Zeeland en in het voorjaar van 2023 in Utrecht. De training in Brabant en Zeeland is in samenwerking met het Zebra Netwerk en in opdracht van de Bovenregionale expertise netwerken in de regio regio uitgevoerd.

'De cursus was zeer waardevol, de fijne deskundige trainers hebben ons veel geleerd. Ik kan niet wachten om te gaan beginnen als ervaringsdeskundige.'

In deze basistraining leren ouders hoe ze de ervaringen die is opgedaan met hun kinderen in onderwijs of hulpverlening kunnen inzetten voor anderen. Deelnemers krijgen inzicht in de mogelijkheden van ervaringsdeskundigheid en verwerven kennis over de psychologie van ouderschap en gelijkwaardig samenwerken. Verder wordt er gewerkt aan een persoonlijk ontwikkelplan om ook echt aan de slag te gaan met de opgedane kennis.

Ontwikkelopgaven

We zien dat de behoefte groeit om naast jongeren ook ouders op te leiden om hun ervaringsdeskundigheid te gebruiken. In de komende tijd gaan we verder verkennen hoe we dit ook in samenwerking met andere regio's kunnen invullen en hoe we dat ook financieel kunnen borgen met andere regio's. Het is noodzakelijk om deze training financieel mogelijk te maken omdat anders de financiële drempel te hoog wordt voor de deelnemers.

Wat ga je doen met de lesstof die is aangereikt?

- ✓ Zelf toepassen als ouder, delen met mijn omgeving. Verdieping zoeken daar waar mijn interesses liggen.
- ✓ Implementeren eerst in eigen omgeving, wellicht ook daarbuiten.
- ✓ Toepassen, verder verdiepen, Uitvindboek lezen, een podcast opnemen.
- ✓ Nalezen en proberen te vertalen in de gesprekken die ik ga voeren privé en als vrijwilliger.
- ✓ Een vorm vinden om mijn verhaal te gebruiken voor het collectief
- ✓ Wil m'n verworven kennis inzetten voor mezelf en anderen maar ook nog verder gaan met training.
- ✓ Ik ga me er wellicht nog verder in verdiepen. Hoop mijn boodschap van hoop aan een grote groep mensen (ouders, zorgverleners, studenten) te mogen overbrengen.

De deelnemers gaven deze cursus gemiddeld een:

8,4

De cursus in 1 woord:

Krachtig, prima, doeltreffend, inspirerend, thuiskomen, goed, leerzaam, aanvullend en veilig.

Je groeit in je werk als ervaringsdeskundige door wat je leert in trainingen ook te gaan doen in de praktijk. Leren, doen, reflecteren en steeds beter worden in wat bij je past want er is een grote diversiteit aan mogelijkheden.

Reactie van een senior ervaringsdeskundige

Samen leren in ontwikkeling

Specialisatie ervaringsdeskundigen (activiteit 1.7)

Met alleen het volgen van een basistraining is er voor jongeren en ouders vooral een eerste basis om te starten als ervaringsdeskundige. In de diversiteit van de werk-, aandachtsgebieden en rollen van ervaringsdeskundigen is er een sterke behoefte om dit verder uit te breiden. We hebben een ontwikkellijn gemaakt waarmee dit wat meer structuur krijgt, we zijn een aantal specifieke ontwikkelgroepen gestart en ook het werken met het persoonlijke ontwikkelplan begint meer handen en voeten te krijgen.

1. **Formeel leren** met o.a. de basistraining, aanvullende cursussen om kennis en deskundigheid te verbreden en/of het volgen van een MBO of HBO opleiding op het gebied van ervaringsdeskundigheid.
2. **Sociaal leren** in een community en ontwikkelgroepen met uitwisseling over het werk, intervisie en deskundigheidsbevordering.
3. **Leren door te doen** helpt om van de theorie naar de praktijk te gaan. Daarbij is het fijn om in duo's te werken of een optie om op terug te vallen. Het doen is maatwerk passend bij de kwaliteiten, beschikbare tijd en passie van de ervaringsdeskundige. Een goede evaluatie van de opdrachten is positief om te leren en verder te ontwikkelen in het werk.

In het formele leren zien we een behoefte naar specifieke cursussen en ontwikkelgroepen op het gebied van meedenken bij complexe gezinssituaties en meedenken met beleid.

Betaalde activiteiten

Vanaf januari 2023 zijn we gestart met betaalde activiteiten. We merken dat ouders en jongeren blijven aanmelden maar dat de aanmeldingen van professionals minder zijn geworden. De prijzen voor de activiteiten zijn op maat bij de verschillende doelgroepen en niet kosten dekkend want dan wordt de drempel voor jongeren en ouders zeker te hoog. Het is waardevol om ouders en jongeren op een laagdrempelige manier dit kennis aanbod aan te bieden want daarmee versterken we het (on)gewone leven.

Aandachtspunten Samen leren voor het volgende projectjaar:

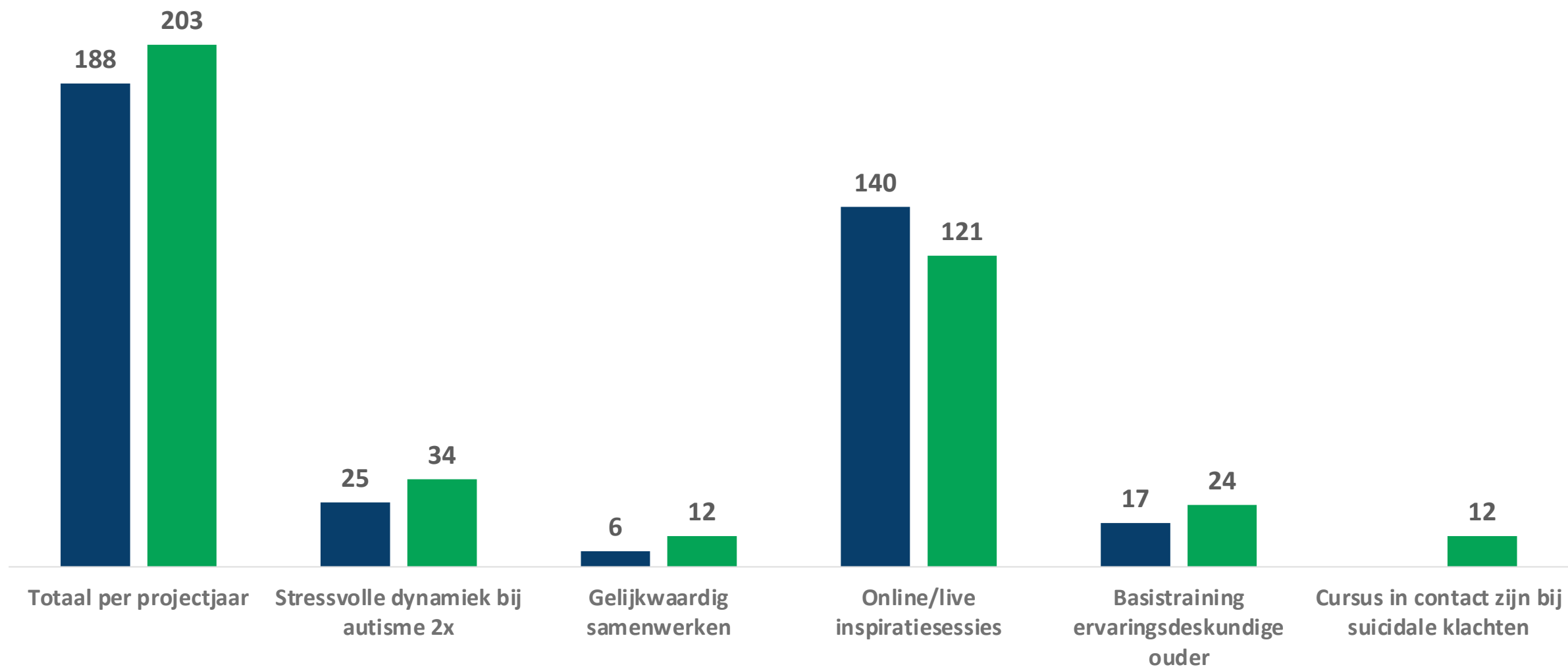
- Er zijn nieuwe thema's voor de inspiratiesessies opgehaald en dat vraagt om een verdere uitwerking.
- De masterclass 'Laat je raken' gaat over gelijkwaardig samenwerken, loopt nog niet goed als een open aanbod en wordt omgezet naar in-company producten.
- Aandacht nodig voor open en in-company aanbod voor organisaties i.v.m. verduurzaming.
- Continuïteit in het trainingsaanbod na het derde projectjaar van de Ervaringsacademie.

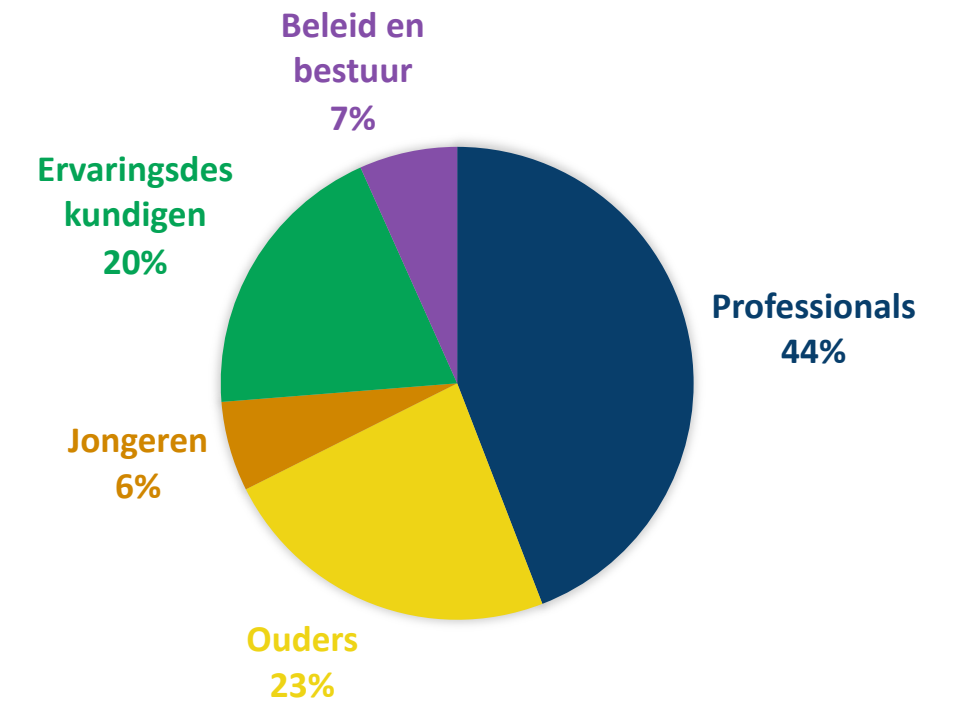
Samen leren in cijfers

Aantal deelnemers inspiratiesessies en cursussen per projectjaar

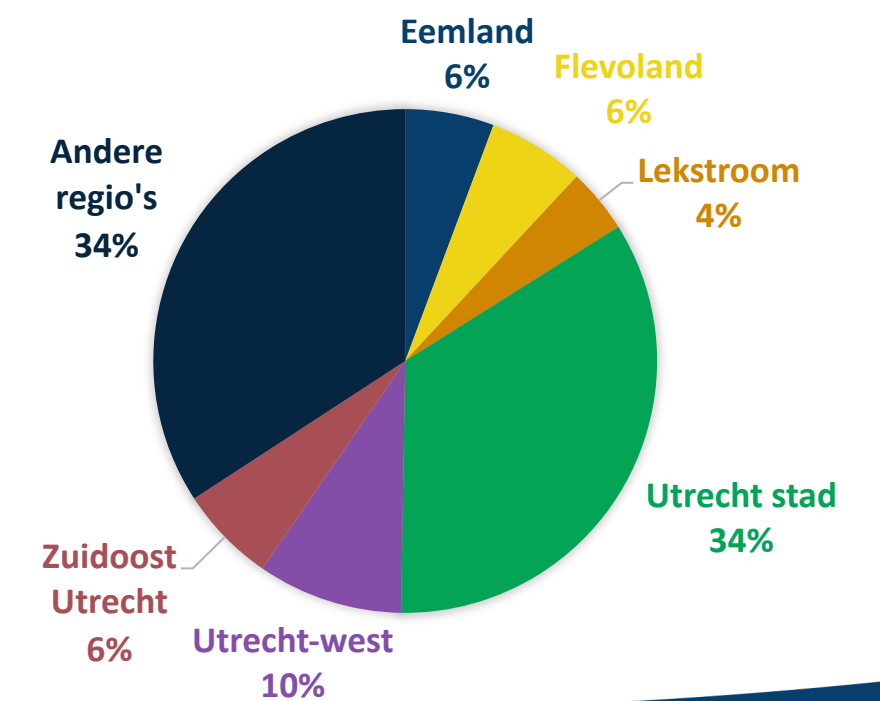
■ Jaar 1 ■ Jaar 2

Doelgroepen cursussen en inspiratiesessies

Regio's deelnemers cursussen en inspiratiesessies

Samen ervaren

We zijn dit jaar gestart met een community van ouders met een intensieve zorgvraag in Utrecht-Leidsche Rijn. Voor de ervaringsdeskundigen is er een eigen community begonnen voor uitwisseling, kennisontwikkeling en intervisie. Beide communities komen regelmatig bij elkaar en dit loopt door in het derde projectjaar.

Kathinka Bruinsma
Projectontwikkelaar community
ouders meervoudige zorgvraag

Petra Kempe
Ontwikkelaar community
ervaringsdeskundigen

Marjan de Lange
Projectontwikkelaar community
ervaringsdeskundigen

Zet ervaringsdeskundigheid van ouders en jongeren
in om levens van kinderen en gezinnen te verbeteren

2.1 Community ouders meervoudige hulp/zorgvraag

Netwerken om de behoeften in kaart te brengen

Op 2 december heeft er een overleg plaatsgevonden met drie Marokkaanse moeders over het starten van een community voor ouders. Er waren nog drie andere moeders uitgenodigd, helaas waren de kinderen ziek en de ander had een afspraak met een arts. Dit overleg krijgt een vervolg en is ook een unieke kans om de Marokkaanse ouders te bereiken.

Er zijn digitale gesprekken gevoerd met professionals van Home Start (Utrecht) en Gezinsbuddy voor éénoudergezinnen (Stichtse Vecht) om te oriënteren welke rol zij zien voor een community van ouders. Beiden gaven aan dat ze vooral samenwerkingskansen zien als het gaat om gezinnen/ouders waar zij zich met hun ondersteuning terugtrekken en dat er dan een soort van warme overdracht plaats vindt. Waardoor deze gezinnen/ouders nog steeds wat steun en stut ervaren, maar dan van collega ouders.

Gezinsbuddy gaf aan al zes jaar de ambitie te hebben voor het bouwen van een community, maar dat dit tot op heden nog niet van de grond komt. Gezinsbuddy is te druk met hun dagelijkse corebusiness en heeft hierdoor onvoldoende tijd kunnen vrijmaken voor het opbouwen van een duurzaam netwerk.

Diverse doelgroepen en wensen

- Lotje en Co heeft een Facebookgroep van ouders met zorgintensieve kinderen via dit kanaal kunnen we ouders interesseren voor community activiteiten.

- In Contact bijzonder wil samenwerken en heeft bereik bij een groep ouders en werken o.a. aan het thema inclusieve samenleving. Zij zijn ook inzetbaar als ervaringsdeskundigen en hebben ervaring op de thema's jeugdhulp, wet langdurige zorg, kinderdagcentra en passend onderwijs.
- Behoefte bij partners in de wijk en ouders rond het thema vechtscheiding in samenhang met inzet jeugdbescherming.
- Er is een ervaringsdeskundige Marokkaanse moeder die toegang heeft tot een aantal Marokkaanse moeders met zorgintensieve kinderen waar ze een community voor wil opbouwen.
- Een Turkse vader is bezig met een "samen naar school klas" op te richten in de Meern. Hij wil graag ook een community voor ouders starten en heeft hulp nodig om dit te realiseren.

Community ouders intensieve zorgvraag is gestart

Op 22 februari is de community in Leidsche Rijn gestart in samenwerking met In Contact bijzonder. Dit is een community voor ouders van kinderen met een intensieve zorgvraag en een multiculturele groep van ouders. De eerste avond stond in het teken van kennismaken en ophalen welke behoeften ouders hebben in de community.

De tweede bijeenkomst was op 29 maart. Deze avond waren studenten te gast om samen te brainstormen over een tool die de studenten maken voor zorgintensieve kinderen. Verder ging het gesprek deze avond over zelfzorg. Hoe blijf je als ouder overeind als je de zorg voor je kind niet kunt loslaten? Er werden praktische tips gedeeld om de balans te blijven met eigen belastbaarheid.

2.2 Community Ervaringsdeskundigen

De ambitie van de community van ervaringsdeskundigen is om met elkaar te verbinden en elkaar te inspireren en te verrijken. In dat kader zijn er in dit projectjaar drie bijeenkomsten georganiseerd. Samen met de ervaringsdeskundigen hebben we nagedacht over de werkwijze van de community. Verder was er elke bijeenkomst intervisie met diverse leervragen, uitwisseling en ruimte voor inhoudelijke thema's.

Op 25 november, 20 februari 2023 en 20 april kwamen de ervaringsdeskundigen bij elkaar, jongeren en ouders uit de regio Utrecht en Flevoland. Deze community staat onder leiding van Marjan de Lange en Petra Kempe (Projectontwikkelaars community ervaringsdeskundigen). De ouders hebben bijna allemaal de 'Basistraining' gevolgd bij Netwerk Beter Samen of de training 'Ouders ervaren en deskundig' in de regio Lekstroom. De jongeren zijn actief voor een zorgorganisatie en willen graag samen optrekken met ouders om van elkaar te leren.

De groep ervaringsdeskundigen is opgedeeld in themagroepen die aansluiten bij hun persoonlijke aandachtsgebied:

1. **Thuiszitters**
2. **Informatie en steun voor ouders van kinderen met suïcidale klachten**
3. **Kinderen minder doorsturen**

De eerste twee thema's zijn inmiddels ontwikkelgroepen die ook bij elkaar komen. Het laatste thema wordt opgepakt in het advieswerk en vraagt nog om een verdere uitwerking.

Waar zijn deelnemers tevreden over en/of wat willen zij bij de community halen of doen?

1. Gelijken vinden, elkaar aanmoedigen, steunen en successen delen (elkaar motiveren)
2. Kennis, ervaring en deskundigheid delen en elkaar informeren (bijv. vanuit de themagroepen); uitwisselen op themagerelateerde onderwerpen, zoals passend onderwijs, goede zorg bij co-morbiditeit, eetstoornissen, suïcidepreventie, visie op ervaringsdeskundigheid
3. Elkaars kwaliteit versterken en deskundigheidsbevordering
4. Intervisie waarin we van elkaar leren, elkaar motiveren en werken aan de ontwikkeling van de deskundigheid.
5. Elkaar benutten in nieuwe opdrachten (versterken positie en samenwerking met ervaringsdeskundigen)
6. Invloed van ervaringskennis versterken door samen de collectieve boodschap uit te werken en hier aandacht voor te vragen.
7. Samen plezier hebben.

Samen ervaren in cijfers

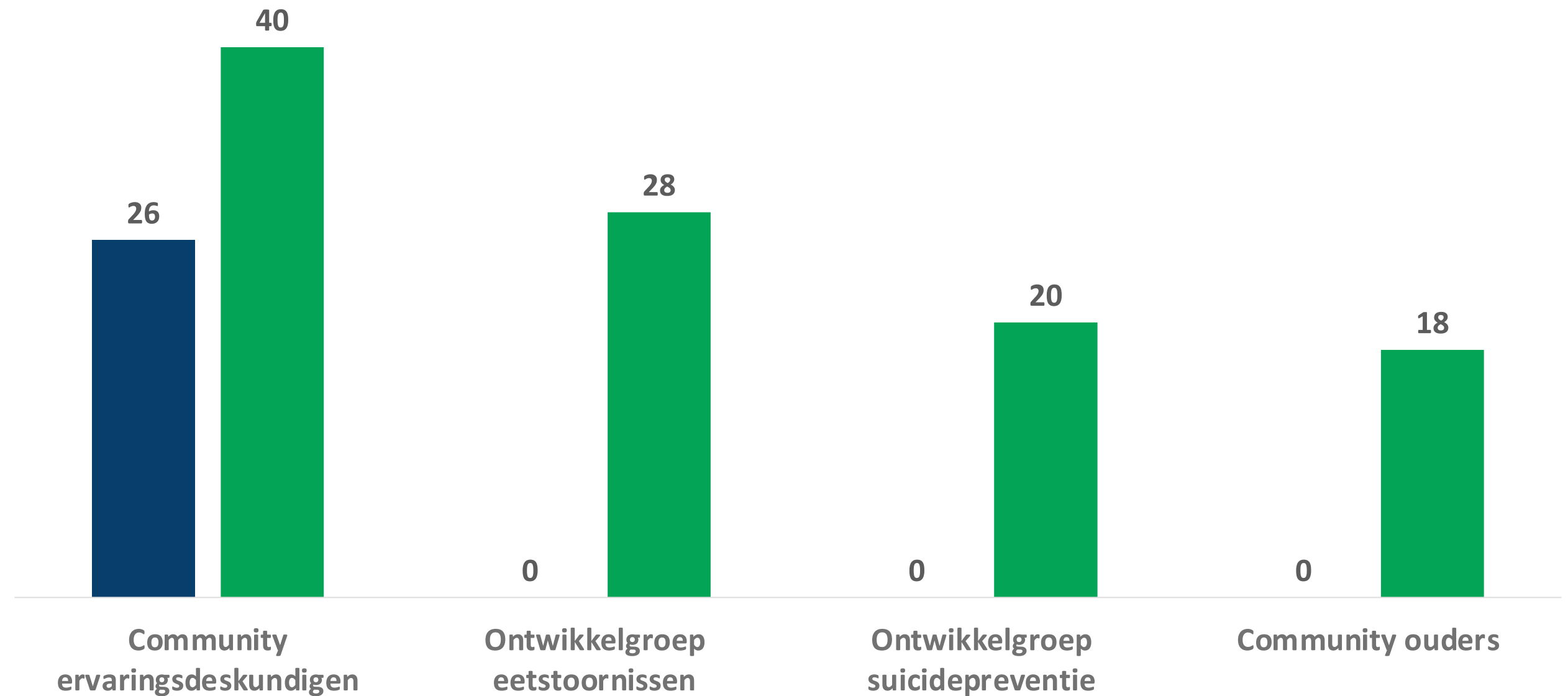

"Ik voel me vaak alleen staan in het werk. Het is goed om te horen waar anderen tegenaan lopen en hoe zij dat hebben opgelost."

Reactie van: Deelnemer community ervaringsdeskundigen

Totaal aantal deelnemers community en ontwikkelgroepen per projectjaar

■ Jaar 1 ■ Jaar 2

Samen ontwikkelen

Samen ontwikkelen heeft een focus op de regio waarin we samen met de regionale expertteams en regio's kunnen meedenken vanuit ervaringsdeskundigheid. Jongeren zijn aan de slag met een EHBJ-tool voor jongeren die op de groep verblijven en samen met de regionale kenniswerkplaatsen wordt er gewerkt aan een actieonderzoeken.

Hellen Houterman
Projectleider ExpEx en EHBJ-box

Shannon Ijkema
Jongeren-coördinator EHBJ box

Tilly van Uffelen
Ervaringsadviseur regio

Nely Sieffers
Ervaringsadviseur regio en
actieonderzoek

Zet ervaringsdeskundigheid van ouders en jongeren in om levens van kinderen en gezinnen te verbeteren

3. Samen ontwikkelen

3.1 Advies en match

In de regio Zuidoost-Utrecht is ervaring opgedaan met ervaringsdeskundigheid bij het project Beter Maatwerk en de regionale doorbraaktafel.

We werken in deze regio aan de volgende onderdelen:

1. Ervaringsdeskundigen toevoegen aan de regionale pool van experts en zij gaan meedenken met gezinnen en de lokale teams.
2. Waar nodig wordt er meegedacht bij de regionale doorbraaktafel.
3. Advies over de informatievoorziening naar ouders en jeugdigen om de vindbaarheid te vergroten van de mogelijkheden en experts als ze vastlopen.

In 2023 is in deze regio een nieuwe beweging gestart in het samen leren bij complexe casuïstiek. Daarbij is ook gekeken naar een nieuwe invulling van de inzet van ervaringsdeskundigen zodat de meerwaarde goed uit de verf komt.

Belangrijke thema's die we zijn tegengekomen zijn: "Zo thuis mogelijk" en het versterken van de lokale teams. We hebben de teams voorlichting gegeven over de toegevoegde waarde van ervaringsdeskundigheid. Tijdens de opstartperiode is al meegedacht met gezinnen in samenwerking met de expertpool. We laten dit project doorlopen in het derde projectjaar van de Ervaringsacademie en sluiten het af met een tool of document waarin we onze lessen en/of werkwijze delen.

3.2 In gesprek met de EHBJ-box

Geïnspireerd door Eline van Dam (ExpEx Flevoland en [bedenker van de EHBJ box](#)) hebben jongeren bij ExpEx Utrecht het initiatief genomen voor het samenstellen van een Utrechtse variant op de EHBJ box. EHBJ staat voor Eerste Hulp Bij Jeugdzorg. De ExpEx zijn in januari, na het afronden van hun training, gestart met het uitdenken van de EHBJ-box. Welke attributen moeten worden opgenomen in de box? Wat heeft hun zelf geholpen of hebben ze gemist bij hun verblijf in de jeugdzorg?

De voorraad voorwerpen voor de EHBJ box stapelt zich op. Naast verschillende dingen, die helpend kunnen zijn, gaat er ook een persoonlijke brief in de box. Daarin schrijven ExpEx dat ze weten hoe het is om je alleen te voelen en wat hen toen geholpen heeft. Zij willen daarmee andere jongeren graag een hart onder de riem steken.

We zijn nu in een afrondende fase van de samenstelling. Eline van Dam zal nog een keer aansluiten, zodat we nog meer kunnen leren van haar ervaringen hoe de EHBJ-box ontvangen wordt door jongeren en professionals. In de komende tijd worden de instellingen benaderd voor het uitdelen van de dozen met een bezoek van de ExpEx aan de groepen. Bij diverse organisaties is er interesse.

Dit deelproject loopt door in het derde projectjaar met een kleine uitbreiding van het budget waardoor meer groepen bezocht kunnen worden.

“Er is van alles in beweging rond ervaringsdeskundigheid”

Reactie van Roos de Wildt

Samen ontwikkelen

3.3 Regionalisering

In de regio Utrecht-Flevoland is een keuze gemaakt om de regio's middelen te verstrekken het Bovenregionale Expertise Netwerk om zo te werken aan regionale vraagstukken. Hierbij wil men ook ervaringsdeskundigen inzetten.

Tilly van Uffelen, Anita Kentie en Nely Sieffers hebben gesprekken gevoerd met de regio's om te verkennen wat we voor elkaar kunnen betekenen. In deze gesprekken hebben we inzicht gegeven in wat we doen met het project Ervaringsacademie. Inmiddels hebben we vijf jeugdhulpregio's een beknopt plannetje en met de regio Eemland zijn we nog in gesprek.

Wanneer de regio's zelf nog zoekende zijn in wat ze willen doen merken we dat het lastig is om ook nog over ervaringsdeskundigheid na te denken. Het heeft dus even geduurd om goed met iedereen in gesprek te komen. Verder merken we dat er ook regelmatig wisselingen zijn van medewerkers bij gemeenten waardoor het lastig is om een relatie op te bouwen en we regelmatig overnieuw beginnen.

In de verdieping op de volgende bladzijde geven we een beknopt inzicht in wat we hebben opgehaald en/of al uitvoeren in de regio's.

3.4 Actieonderzoek

Ervaringsdeskundige ouders hebben behoefte aan intervisie en jeugdhulporganisaties aan een database van beschikbare en geschikte ervaringsdeskundigen. Veel organisaties zijn daarnaast zoekende hoe ervaringsdeskundigheid een goede plek te geven in de organisatie. Dit blijkt uit het actie-leeronderzoek dat het [Verwey-Jonker Instituut](#) deed naar het project Ervaringsacademie van Netwerk Beter Samen. “Er is van alles in beweging rond ervaringsdeskundigheid”, aldus onderzoeker Roos de Wildt. Samen met stagiaire Lisanne Kuiper deed ze afgelopen jaar actie-onderzoek naar de Ervaringsacademie van Netwerk Beter Samen. Dat leverde concrete producten en adviezen op.

[Lees verder...](#)

Na het eerste actieonderzoek is er een verkenning met de kenniswerkplaatsen en de actieonderzoeker geweest voor een vervolg onderzoek. Helaas werd hier geen invulling aan gegeven vanuit de bovenregionale expertise netwerken.

Daarom hebben we zelf een vragenlijst uitgezet want de collectieve van ervaringen zijn een belangrijke voedingsbodem voor ons werk. Er is in april een vragenlijst gestart voor ouders van kinderen met suïcidale klachten. We verwachten in de tweede helft van dit jaar een rapport op te leveren met de uitkomsten.

[Lees verder...](#)

3.5 Uitwerken regionale plannen

Twee bovenregionale aandachtsgebieden

In de gesprekken met de regio's hebben we twee bovenregionale thema's opgehaald voor het derde projectjaar. Dit zijn thema's die in meerdere regio's spelen en waarbij het een logische keuze is om dit bovenregionaal op te pakken.

Daarnaast zien we dat het belangrijk is om aan te sluiten bij de professionele netwerken op deze gebieden.

Activiteiten suïcidepreventie voor ouders

De ontwikkelgroep suïcidepreventie wil graag iets opzetten voor ouders die te maken hebben met kinderen die suïcidaal zijn. Uit eigen ervaring weten ze hoe eenzaam het is als je in deze situatie zit en hoe groot de behoefte is naar goede informatie. De eerste gesprekken zijn gevoerd met diverse partners en dit vraagt om een vervolg in het derde projectjaar zodat er een concreet plan kan worden uitgewerkt.

Ervaringsdeskundigen eetstoornissen

Vanuit het netwerk eetstoornissen kwam de vraag om te verkennen hoe we ervaringsdeskundigen beschikbaar kunnen maken voor allerlei organisaties die hier graag gebruik van willen maken. De toegevoegde waarde van ervaringsdeskundigen wordt steeds meer gezien maar hoe kunnen we deze expertise ook toevoegen in de hulpverlening of juist in de buurt van de jongere en het gezin? Dit vraagt om een verkenning bij de betrokkenen zodat we de mogelijkheden in kaart krijgen.

Plan voor Utrecht-stad

Ouders en jongeren die vastlopen op het gebied van jeugdhulpverlening hebben behoefte aan goede informatie over de mogelijkheden om op te schalen en inzicht in wie waarvoor verantwoordelijk is. Dit voorkomt onnodig lang wachten met risico op vergroten van de problematiek en het stimuleert een proactieve aanpak waarin signalen op de juiste plek komen. Dit sluit aan bij de behoefte vanuit de gemeente Utrecht om de informatievoorziening naar jongeren en ouders te verbeteren.

Het idee is om samen met ouders, jongeren en de hoofdpartners in de stad de informatievoorziening voor jeugd en ouders te vernieuwen. Ouders en jongeren kijken vanuit een verschillende bril en verantwoordelijkheid en vaak ook breder naar de samenhang van hulp en zorg in de buurt, op school en van specialisten en/of vanuit andere zorgwetten.

1. Aantal werksessies met ervaringsdeskundige ouders, gemeente en partners in de stad om dit samen uit te denken.
2. Jongeren van ExpEx laten aansluiten bij de werksessies van jongeren.
3. Handreiking maken over de informatievoorziening die ook ingezet kan worden in andere regio's.

Deze opdracht is inmiddels gestart en loopt door in het derde jaar van het project Ervaringsacademie.

Mijn ervaring met mijn zoon met autisme, “niet elk kind loopt dezelfde weg”, heb vertrouwen in het kind/de jongere en wat hij/zij aangeeft!

Reactie ervaringsdeskundige

Vervolg regionale plannen

Regio Lekstroom

In de regio Lekstroom hebben we met diverse ambtenaren gesproken over wat wij kunnen betekenen voor elkaar. Het heeft even geduurd voordat we bij de juiste persoon waren met een coördinerende rol op het thema ervaringsdeskundigheid. In deze regio is een groep ouders actief die een training hebben gevolgd en nu actief zijn als ervaringsdeskundige. Door het ontstaan van meer vraag naar ervaringsdeskundigen is er een behoefte om uit te breiden. Ook is het bij diverse organisaties nog zoeken hoe ervaringsdeskundigen kunnen bijdragen. De ervaringsdeskundigen hebben op dit moment geen gezamenlijke bijeenkomsten voor o.a. intervisie en uitwisseling. Het is goed om verder te verkennen wat zij nodig hebben om te groeien in hun rol. Met dit vraagstuk gaan we aan de slag in het derde projectjaar.

Regio Flevoland

In Flevoland is er een netwerk van ervaringsdeskundige jongeren met ExpEx Flevoland. Dit wordt gecoördineerd door Flever en financieel mogelijk gemaakt door de gezamenlijke gemeenten. Ervaringsdeskundige ouders zijn in deze regio nog onvoldoende georganiseerd en dat terwijl er een behoefte is om ervaringsdeskundige ouders beter te betrekken bij allerlei ontwikkelingen. De vraag van de regio is om te verkennen hoe ervaringsdeskundige ouders georganiseerd kunnen worden in de regio.

Regio Utrecht-west

Met de diverse ambtenaren van gemeenten in de regio Utrecht-west (Gemeenten Woerden, Montfoort, Oudewater, De Ronde Venen en Stichtse Vecht) hebben we gesprekken gevoerd om samen te verkennen wat we voor elkaar kunnen betekenen op het gebied van ervaringsdeskundigheid.

De regio heeft de interesse uitgesproken om meer inzicht te krijgen in hoe zij ervaringsdeskundigen kunnen inzetten om andere ouders een steuntje in de rug te bieden. In het derde projectjaar wordt er gewerkt aan een plan waarbij natuurlijk de input van ouders belangrijk is.

Regio Zuidoost-Utrecht

Het meedenken met gezinssituaties en de regionale expertpool is later gestart en loopt met de volgende onderdelen door in het derde projectjaar:

1. Ervaringsdeskundigen toevoegen aan de regionale pool van experts die gaan meedenken met de lokale teams van de gemeenten in deze regio.
2. Waar nodig kan er meegedacht worden bij de regionale doorbraaktafel
3. Advies over de informatievoorziening naar ouders en jeugdigen om de vindbaarheid te vergroten van de mogelijkheden en experts als ze vastlopen.

Projectorganisatie

Het project Ervaringsacademie heeft versterking gekregen in het team en in de ondersteuning.

Nely Sieffers
Directeur en projectbeheer
Ervaringsacademie

Debby Zuiderwijk
Project assistent
Ervaringsacademie

Tilly van Uffelen
Communicatie adviseur

Hosea Sieffers
IT en vormgeving

Zet ervaringsdeskundigheid van ouders en jongeren in om levens van kinderen en gezinnen te verbeteren

Projectorganisatie

Samenwerking

In de afgelopen tijd zijn waardevolle gesprekken gevoerd met de regio's en diverse zorgorganisaties. We merken dat ervaringskennis gezien wordt als waardevolle bron om de zorg en beleid te verbeteren.

Het aantal contacten groeit snel. Tegelijk is het soms ook zoeken naar de juiste contacten en er zijn veel wisselingen. We missen gezamenlijke bijeenkomsten waar regio's (of bovenregionaal) elkaar kunnen ontmoeten en delen over het werk. Dit collectief is belangrijk om het werk ook efficiënt in te vullen en over regio's heen met elkaar te leren en ontwikkelen.

Voor het komend jaar vinden we het belangrijk om aandacht te hebben voor de verdere marketing van ons trainingsaanbod bij organisaties in en buiten de regio. We hebben nu een aantal kleine pilots uitgevoerd met betaalde activiteiten. Aandachtspunt is ook de financiële waardering van ervaringsdeskundigen. We zullen dat meenemen in het vervolg want de tijd dat de inzet van ervaringsdeskundigheid gratis was hebben we achter ons gelaten. Daarbij hebben we afgesproken om te onderzoeken of de Ervaringsacademie zelfstandig door kan. Deze verwachtingen lijken voor een groot deel niet realistisch.

Vindbaar en herkenbaar

De positionering van ervaringsdeskundigheid vraagt om een herkenbare stijl en uitstraling in de communicatie. Vanuit de middelen die over waren uit het eerste jaar heeft onze huisstijl een upgrade gekregen. Hierdoor zijn we online en offline duidelijk herkenbaar, is er een goede basis voor documenten, presentaties, briefpapier, flyers, pennen, presentatiemappen en visitekaartjes. Verder zijn er van diverse activiteiten foto's gemaakt en wordt er gewerkt aan het ontwerp van een nieuwe website.

De nieuwe website is nodig om beter aan te sluiten bij de verschillende doelgroepen en ook om onze diensten en producten beter te positioneren voor het afnemen van in company aanbod.

Dit projectjaar zijn we gestart met een eigen LinkedIn pagina en we hebben inmiddels 260 volgers. Verder zijn we ook vindbaar op Instagram, Facebook en twitter waar we regelmatig berichten delen over de activiteiten van dit project.

We versturen regelmatig een nieuwsbrief met de laatste stand van zaken en op de website worden regelmatig nieuwe berichten geplaatst. We merken dat we hiermee ons bereik vergroten en we krijgen ook leuke reacties over de ontwikkelingen die we maken met dit project en ook andere opdrachten in de regio.

Projectorganisatie

Projectteam

Het projectteam heeft dit jaar een andere samenstelling gekregen want de grote diversiteit van deelprojecten vraagt om een team met meer diverse expertises en ook meer verbinding met Netwerk Beter Samen. Er wordt positief teruggekeken door het team op deze ontwikkeling want hiermee is er ook ruimte om met een deel van het project bezig te zijn waardoor de eigen werkzaamheden overzichtelijker worden. De algehele coördinatie en sturing is belegd bij Nely Sieffers, directeur van Netwerk Beter Samen.

Het team komt regelmatig bij elkaar met een maandelijks regioteamoverleg en diverse netwerkdagen. In deze overleggen praten we elkaar bij over de diverse activiteiten, denken met elkaar mee over vraagstukken die spelen. Deze overleggen zijn belangrijk om de verbindingen tussen alle activiteiten te realiseren maar ook voor een stukje verantwoording van de werkzaamheden.

Dit jaar is een project assistent gestart om te ondersteunen bij administratieve en organisatorische werkzaamheden. Dit is heel belangrijk omdat we het project zien groeien. Hierdoor kunnen de projectleiders en ontwikkelaars zich meer richten op hun primaire werkzaamheden.

Opdrachtgeverschap en verantwoording

In dit projectjaar zijn we gestart met inhoudelijke voortgangsrapportages en deze delen we breed na bespreking met de opdrachtgevers. Hiermee geven we iedereen inzicht in de activiteiten en de voortgang van het project. De inhoudelijke rapportage geeft ook inzicht in de diversiteit in de mogelijkheden en samenwerking met ervaringsdeskundige jongeren en ouders.

- ❑ Voortgangsverslag oktober 2022
- ❑ Voortgangsverslag januari 2023

In de diverse opdrachtgevers overleggen hebben we de rapportage, financiële verantwoording en ook een aantal keer over meer inhoudelijke thema's uitgewisseld. Begin 2022 is een start gemaakt met de voorbereiding voor het derde projectjaar. Deze gesprekken zijn waardevol voor de samenwerking die nodig is om dit project ook goed te verbinden met alle andere activiteiten van de Bovenregionale expertise netwerk in de regio Utrecht en Flevoland.

Ook in dit projectjaar hebben we te maken gehad met wisselingen in de vertegenwoordiging vanuit de opdrachtgever. Dat is jammer want we vinden juist de verbinding en ook uitwisseling erg waardevol. Wij hebben dit ook nodig voor de doorontwikkeling van dit project. We hopen dat we in het derde projectjaar weer een vast contactpersoon krijgen zodat we samen vooruit kunnen kijken naar een vervolg na het derde projectjaar.

Colofon

Copyright Netwerk Beter Samen

Publicatiedatum: 13 december 2023

Het [project Ervaringsacademie](#) wordt uitgevoerd in opdracht van de bovenregionale expertise netwerken Utrecht-Flevoland.

Auteur: Nely Sieffers

Redactie: Afke Jong

Vormgeving: Hosea Sieffers

*Blijf op de hoogte via
onze nieuwsbrief*

Zet ervaringsdeskundigheid van ouders en jongeren in om de levens van kinderen en gezinnen te verbeteren.

info@netwerkbetersamen.nl

www.netwerkbetersamen.nl